

**EGZAMIN MATURALNY
OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015**

**JĘZYK NIEMIECKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMATY PUNKTOWANIA
(A1, A2, A3)**

GRUDZIEŃ 2013

Thema 1: Erörtern Sie die Verwendung von Anglizismen in der deutschen Sprache anhand des Textes *Alles eine Sache des Geschmacks? Von wegen!* Von Dieter E. Zimmer.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>III. Tworzenie wypowiedzi. IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p>	<p>Zdający:</p> <p>3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (wymaganie z III etapu kształcenia).</p> <p>4.7. określa problematykę utworu (wymaganie z III etapu kształcenia).</p> <p>3.1. tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.1. R wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.8. R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p>

Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej

A	Określenie problemu	B	Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
9	Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	9	Stanowisko adekwatne do tekstu i pełne	2	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
6	Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	6	Stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne			3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczone zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
3	Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	3	Stanowisko częściowo adekwatne do tekstu			0	Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa realizacja zadania

Der Einfluss des Englischen auf die deutsche Sprache hat positive wie negative Seiten. Die Menschen sind gezwungen, darauf zu reagieren. Sie sollten dies aber ohne Panik tun.

Die deutsche Sprache wird heutzutage stark vom Englischen beeinflusst. Das Englische erreicht eine immer größere Dominanz, insbesondere in den Bereichen Wirtschaft, Technik und Internet. Diese Dominanz bringt Vorteile mit sich, ist andererseits aber auch mit Schwierigkeiten verbunden.

Eine Schwierigkeit besteht beispielsweise darin, dass das Deutsche bei übermäßiger Verwendung von Anglizismen kaum noch wie Deutsch klingt. Hierfür gibt Dieter E. Zimmer Beispiele, die deutlich machen, wohin es führen kann, wenn wir unbedacht mit Anglizismen um uns werfen. An diesen Beispielen wird auch ein weiteres Problem deutlich: Wie sollen die englischen Ausdrücke im Deutschen genutzt werden? Ist „downloaden“ ein trennbares oder ein untrennbares Verb? Das Beispiel des Autors legt uns einen Satz wie „Ich loade das mal eben down“ nahe. Da erscheint es angemessener, auf solche Anglizismen zu verzichten, zumal es ein deutsches Wort gibt, das die gleiche Tätigkeit ausdrückt, nämlich „herunterladen“.

Anders ist es im Fall von Ausdrücken, die etwas beschreiben, das nicht von einem deutschen Wort beschrieben werden kann. Die Bedeutung des Wortes „googeln“ kann man im Deutschen nur umschreiben, obwohl es sich um eine Tätigkeit handelt, die heutzutage zentrale Bedeutung für unser Leben hat. Diese Importe stellen eine Bereicherung der Sprache dar und wir sollten uns das Leben nicht unnötig erschweren, indem wir sie zu ignorieren versuchen. Ähnlich verhält es sich mit Ausdrücken wie „cruisen“ oder „chillen“, die in der Jugendsprache mehr Inhalt transportieren als „spazieren fahren“ oder „ausruhen“ das im Deutschen könnten.

Wir sollten uns auch dessen bewusst sein, dass nicht alle Menschen dieses neue Deutsch verstehen. Insbesondere ältere Menschen können sich hier mit Verständnisproblemen konfrontiert sehen. Deren Angst, im eigenen Land nicht mehr verstanden zu werden, darf nicht ignoriert werden. Besonders im öffentlichen Leben, in Behörden, bei Banken oder Versicherungen sollte der Grundsatz gelten, dass Informationen für alle Deutschen verständlich sein sollten.

Sicherlich haben die Sprachwissenschaftler und Dieter E. Zimmer recht, wenn sie auf die ständige Veränderung von Sprache hinweisen. Sprache entsteht durch die Menschen, die eine Sprache sprechen, nicht durch Lehrbücher oder Grammatiken, die ein Bild dieser Sprache zu einem bestimmten Zeitpunkt zeichnen. Und es ist gut, dass Sprache sich verändert und lebendig ist. Denn nur so sind wir in der Lage, unsere Sprache auch heute noch zu verwenden, unseren Alltag, unsere Umwelt und unsere Gefühle durch sie auszudrücken.

Wir sollten Veränderungen der Sprache annehmen, wenn sie sinnvoll erscheinen, wenn sie uns das Leben erleichtern und die Sprache nicht ohne Not ärmer machen. Wir sollten aber nicht auf Teufel komm raus versuchen, alle Neuerungen mitzumachen, weil es gerade

opportun erscheint. Die Sprecher der Sprache sollten beim Sprechen denken und sich dessen bewusst sein, was sie sagen, wie sie es sagen und warum sie es so sagen, wie sie es sagen.

Poziom wykonania

A. Określenie problemu: 9 pkt. – zgodne z tekstem i pełne, odtworzenie problemu oraz sformułowanie i uzasadnienie interpretacji historycznymi uwarunkowaniami złożonego problemu w odpowiednim kontekście.

B. Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu: 9 pkt. – adekwatne do tekstu i pełne, odtworzenie rozwiązania przyjętego przez autora tekstu oraz trafne odwołanie do innego tekstu kultury uzasadniające stanowisko zdającego.

C. Poprawność rzeczowa: 2 pkt. – brak błędów rzeczowych.

D. Zamyśl kompozycyjny: 6 pkt. – kompozycja funkcjonalna, segmentacja i uporządkowanie tekstu zgodne z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi; wyodrębnione językowo i graficznie części pracy logicznie i konsekwentnie uporządkowane.

E. Spójność lokalna: 2 pkt. – pełna spójność wypowiedzi.

F. Styl tekstu: 4 pkt. – stosowny, środki językowe dostosowane do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi i sytuacji, celowo zastosowane konstrukcje składniowe oraz jednostki leksykalne; konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem.

G. Poprawność językowa: 4 pkt. – brak błędów.

H. Poprawność zapisu: 4 pkt. – zapis w pełni poprawny.

Thema 2: Vergleichen Sie das Gedicht „Weil du nicht da bist“ von Mascha Kaleko und das Gedicht „Die Liebe“ von Wilhelm Busch. Ihre Arbeit sollte nicht weniger als 300 Wörter zählen.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>III. Tworzenie wypowiedzi. IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p>	<p>Zdający:</p> <p>3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (wymaganie z III etapu kształcenia).</p> <p>4.7. określa problematykę utworów (wymaganie z III etapu kształcenia).</p> <p>3.1. tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.5. odczytuje treści symboliczne utworów (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.5. R dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworów literackich (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.6. wskazuje zastosowane w utworach językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danych utworów (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.6. R przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.7. określa problematykę utworów (wymaganie z III etapu kształcenia).</p> <p>4.11. rozpoznaje podstawowe motywy oraz ich funkcje w utworach (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.12. wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworów (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa-klucze, motto) (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p> <p>4.13. wykorzystuje w interpretacji utworów konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny (wymaganie z IV etapu kształcenia).</p>

Kryteria oceny interpretacji porównawczej

A	Koncepcja porównywania utworów	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
6	Koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna	12	Uzasadnienie trafne, pogłębione	2	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
4	Koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	8	Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione							2	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
2	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworami	4	Uzasadnienie częściowo trafne							3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Liczne błędy rażące
0	Koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	0	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównawczą	0	Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Przykładowa realizacja

Die Gedichte „Weil du nicht da bist“ von Mascha Kaleko und „Die Liebe“ von Wilhelm Busch betrachten das Thema Liebe aus unterschiedlichen Perspektiven. Während Mascha Kaleko die Sehnsucht des lyrischen Ichs nach seinem Geliebten beschreibt, finden wir bei Wilhelm Busch eine Liebesgeschichte, wie sie vielleicht allzu häufig anzutreffen ist; die anfänglich intensive Liebe wird zu etwas Alltäglichem.

„Weil du nicht da bist“ besteht aus sechs Strophen mit je vier Versen. Die Strophen 1, 2 und 5 weisen einen Kreuzreim, die Strophen 3 und 6 einen Paarreim und die Strophe 4 einen umschließenden Reim auf. Bei den Reimen handelt es sich um Endreime. Die Struktur des Gedichts spiegelt die Situation von Nähe und Getrenntsein der Liebenden wieder.

Das Gedicht „Die Liebe“ umfasst drei Strophen mit je vier Versen. In jeder der drei Strophen haben wir es mit einem Kreuzreim zu tun. Auch in diesem Gedicht werden Endreime verwendet. Im Vergleich zum Gedicht von Mascha Kaleko weist das Gedicht von Wilhelm Busch eine monotone Struktur auf, die die Aussage des Gedichts unterstreicht. Während den Liebenden in der ersten Strophe, die den Beginn der Liebe beschreibt, der Gesprächsstoff nie auszugehen scheint („Wussten noch immer was“) und die Liebe überwältigend war („Sie wurden ordentlich blass“), haben sie einander in einer späteren Phase der Partnerschaft, die in der dritten Strophe beschrieben wird, kaum noch etwas zu sagen („Und teilt ihr das Nötige mit“), wenn sie zum Frühstück beieinandersitzen. Dies überrascht, mussten sie doch lange darum kämpfen, heiraten zu können, wie wir in der zweiten Strophe erfahren. Ihre Sprachlosigkeit erinnert an ein Kind, das von den ersehnten Spielsachen schnell gelangweilt ist, wenn es sie erst einmal bekommen hat.

Abwechslungsreicher beschreibt das lyrische Ich seine Trauer und Sehnsucht mit gefühlvollen Worten in Mascha Kalekos Gedicht. Der Leser erfährt von den Umständen (Strophe 1), den Reaktionen auf die Umwelt (Strophen 2 und 3), der Trauer und Sehnsucht (Strophen 4 und 5) des lyrischen Ichs. Obwohl im Gedicht auf den Monat Mai hingewiesen wird („Die Maiennacht ruft laut“), entsprechen die Gefühle des Ichs eher dem Herbst und Winter („Den Herbst im Herzen, Winter im Gemüt“). Der Titel „Weil du nicht da bist“ eröffnet auch jede der Strophen außer der vierten, die gewissermaßen einen Wendepunkt darstellt. Die Abwesenheit des Geliebten ist das zentrale Element im Gefühlsleben des lyrischen Ichs. Verschiedene Personifizierungen (z.B. „starrt die Stadt“, „November singt“, „rufen Wand und Schränke“) führen dem Leser die Traurigkeit und ihre Allgegenwart anschaulich vor Augen. Erst in der letzten Strophe können wir ein Abfinden mit der Situation, ein wenig Hoffnung erkennen („Mein Lachen, Liebster, ist dir nachgereist.“).

Wenn beide Gedichte auch verschiedene Aspekte der Liebe darstellen, so scheinen sie einander zu ergänzen, zeigen sie doch Gefühle, die einem jeden in verschiedenen Abschnitten des Lebens begegnen können.

Poziom wykonania

A. Koncepcja porównywania utworów: 6 pkt. – niesprzeczna i spójna, znajduje potwierdzenia w obu tekstach; porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne; wypowiedź w wystarczający sposób dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.

B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej: 12 pkt. – trafne i pogłębione, zawiera wyłącznie powiązane z tekstami argumenty, które wynikają ze sfunkcjonalizowanej analizy; jest osadzone nie tylko w tekstach, ale także w potwierdzonych tekstami i przyjętą koncepcją porównywania utworów kontekstach.

C. Poprawność rzeczowa: 2 pkt. – brak błędów rzeczowych.

D. Zamyśl kompozycyjny: 6 pkt. – kompozycja funkcjonalna, segmentacja i uporządkowanie tekstu zgodne z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi; wyodrębnione językowo i graficznie części pracy logicznie i konsekwentnie uporządkowane.

E. Spójność lokalna pełna: 2 pkt. – pełna spójność wypowiedzi.

F. Styl tekstu stosowny: 4 pkt. – środki językowe dostosowane do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi i sytuacji, celowo zastosowane różnorodne konstrukcje składniowe, bogate słownictwo; konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem.

G. Poprawność językowa: 4 pkt. – brak błędów.

H. Poprawność zapisu: 4 pkt. – zapis w pełni poprawny.